

РОЗДІЛ 12 ВІДГУКИ ТА РЕЦЕНЗІЇ

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.70.74>

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію В. М. Чернеги
«Проблеми та потенціал механізму правового регулювання
сімейних відносин»

Булеца С. Б.,

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри цивільного права та процесу
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»*

У 2022 р. відбулася значна подія – побачила світ монографія «Проблеми та потенціал механізму правового регулювання сімейних відносин». У ній кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри підприємницького та корпоративного права Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» Чернега Віталій Миколайович розв'язав актуальну наукову проблему, тобто розробив концепцію механізму правового регулювання сімейних відносин, якої донині не було представлено в спеціальній літературі в Україні та далеко за її кордонами.

У першому розділі монографії «Передумови дослідження феномена механізму правового регулювання сімейних відносин» автор представив візію правового регулювання сімейних відносин, а також запропоновано власне бачення поняття, ознак та структури механізму правового регулювання сімейних відносин.

Другий розділ дослідження присвячений «підмурку» механізму правового регулювання сімейних відносин. По-перше, визначено поняття, ознаки, види і типи норм сімейного права. По-друге, розкрито проблеми та потенціал застосування до регулювання сімейних відносин актів цивільного законодавства. По-третє, охарактеризовано застосування аналогії закону до регулювання сімейних відносин. По-четверте, значну увагу приділено спеціалізованим нормам сімейного права, їх поняттю, ознакам, системі та значенню в механізмі правового регулювання сімейних відносин.

Третій розділ рецензованої наукової праці присвячено правовим звичаям, сімейним договорам та домовленостям. Так, окреслено поняття, ознаки, види правових звичаїв, що є одним із цікавих складників механізму правового регулювання сімейних відносин; автором також вирізняє екстернальне та інтернальне регулювання сімейних відносин згідно із правовими звичаями. Цікавим є запропоноване авторське бачення правового саморегулювання сімейних відносин, а також визначено поняття, систему та функції кожного сімейно-правового засобу саморегулювання.

В окремому підрозділі 4.1 цієї монографії визначено поняття юридичних фактів в сімейному праві, функції юридичних фактів як одного із елементів механізму правового регулювання сімейних відносин. У підрозділі 4.2 цього дослідження визначено поняття, ознаки, види та функції сімейних

¹ Чернега В. М. Проблеми та потенціал механізму правового регулювання сімейних відносин : монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 508 с.

правовідносин. У підрозділі 4.3 рецензованого видання значний професійний фокус спрямовано на акти здійснення і захисту сімейних прав та інтересів і виконання обов'язків.

Складно не відзначити наукову та цілісну довершеність структурного елемента рецензованого дослідження, що присвячено правовій свідомості та правовій культурі в механізмі правового регулювання сімейних відносин.

В останньому (шостому) розділі визначено синергію доктрини сімейного права, судової практики і механізму правового регулювання сімейних відносин». Ця частина дослідження дала змогу автору охарактеризувати розвиток доктрини сімейного права та її вплив на законодавця та суб'єктів правозастосування, а також окреслити вплив судової практики в сімейних справах на формування і реалізацію норм сімейного права.

У роботі сформовано низку конкретних висновків та пропозицій, що сприятимуть розвитку доктрини сімейного права, сімейного законодавства та практики його застосування. Адже в ній, крім іншого, автор розвиває українську сімейно-правову термінологію, норми сімейного права.

Крім сімейного законодавства України та зарубіжних країн, автор згідно із предметом дослідження наводить позиції поважних судових органів (Верховного Суду та його Пленуму, актів Конституційного Суду України та безумовно практику Європейського Суду з прав людини). Отримані наукові результати дослідження механізму правового регулювання сімейних відносин: а) є достовірними; б) є належно обґрунтованими.

Рецензована наукова праця є насправді новаторською. Однак у ній містяться деякі положення, що можуть бути предметом диспутів в осередках науки сімейного права, що робить її ще привабливішою. Отже, незаперечно, що **монографія «Проблеми та потенціал механізму правового регулювання сімейних відносин» Чернеги Віталія Миколайовича** посяде особливе місце серед сімейно-правових наукових досліджень і стане потужною «платформою» для майбутніх наукових пошуків у цій сфері.